

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tvoríme systém pre kvalitnú, efektívnu a transparentnú spoluprácu s občianskou spoločnosťou pri riadení a monitorovaní fondov EÚ

Hodnotiaca správa s odporúčaniami k výstupom implementácie aktivity 1

Spracovali: Lenka Babicová, Miroslav Mojžiš, Natália Cígerová, Marcel Ištván, 2022

Správa bola spracovaná v rámci projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do programovania, implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2“ spolufinancovaného Európskou úniou z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý bol podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Zhrnutie

Táto správa sumarizuje aktivity, opisuje hlavné výstupy a výsledky práce úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, zamerané na vytvorenie efektívneho a transparentného priestoru pre komunikáciu a spoluprácu so zástupcami občianskej spoločnosti, pri príprave nového programového obdobia fondov EÚ, na roky 2021 – 2027.

V správe opisujeme jednotlivé čiastkové aktivity, nástroje a postupy, ktoré sme použili, výstupy a výsledky, ktoré sme dosiahli a odporúčania pre ďalšiu prácu.

Zamerali sme sa na dve hlavné oblasti:

1. Komunikácia, práca s informáciami a koordinácia zástupcov MNO
- 2.

V spolupráci s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR sme pripravili Systém riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027. Ide o prvý dokument svojho druhu, ktorý definuje rozdelenie kompetencií, úloh a zodpovednosti spojených s aplikovaním princípu partnerstva pri riadení implementácii fondov EÚ.

Sme presvedčení, že výstupy našich aktivít, opísané v tejto správe, posunú zapojenie zainteresovaných aktérov do riadenia implementácie fondov EÚ a do ich monitorovania na systémovo vyššiu úroveň.

Zároveň vytvorený systém a nástroje zvýšia efektívnosť, mieru koordinácie a transparentnosť zapojenia zástupcov občianskej spoločnosti do riadenia a monitorovania fondov EÚ.

A. Komunikácia, práca s informáciami a koordinácia zástupcov MNO

Zhrnutie

Oblasť komunikácie, práce s informáciami a koordinácie zástupcov/kýň občianskej spoločnosti v procesoch programovania, riadenia implementácie a monitoringu fondov EÚ je základom pre efektívnu participáciu a pre vytvorenie jasne vymedzeného transparentného a legitímneho priestoru pre dialóg a spoluprácu štátu a občianskej spoločnosti.

Z tohto dôvodu sme sa zamerali na skvalitňovanie našej práce v týchto základných dimenziách:

- vytvorenie kvalitnej, aktualizovateľnej a dobre štruktúrovanej databázy kontaktov sektora občianskej spoločnosti a zástupcov mimovládnych neziskových organizácií;

- vytvorenie systému práce s expertmi z radov MNO a koordináciu tejto spolupráce;
- Šírenie informácií o procese programovania do prostredia MNO;
- zrozumiteľnosť komunikácie.

1. Vytvorenie databázy kontaktov sektora občianskej spoločnosti a zástupcov mimovládnych neziskových organizácií

Východisková situácia

Informovanosť sektora mimovládnych neziskových organizácií bola nesystematická, neštruktúrovaná a používali sa len úzke kontakty MNO, ktoré boli buď súčasťou monitorovacích výborov, Komory MNO Rady vlády SR pre MNO alebo sa zúčastnili niektorej z aktivít a podujatí úradu splnomocnenca.

Naším cieľom bolo vytvoriť podmienky pre efektívnu komunikáciu so sektorom MNO, prostredníctvom štruktúrovanej databázy.

Databáza by nám umožnila osloviť širšiu skupinu MNO, ktoré sa doposiaľ veľmi neangažovali v procesoch ohľadom implementácie eurofondov v predošlom programovom období a príprave nových eurofondov, alebo sa angažovali individuálne a neboli prepojené s inými MNO alebo s úradom splnomocnenca.

Sumarizácia zrealizovaných aktivít

Realizovaný postup:

- a. Definovanie parametrov databázy
- b. Tvorba databázy
- c. Overenie dopytu po informáciách a zapojení do programovania fondov EÚ/potvrdenie súhlasu s použitím osobných údajov pre komunikáciu

a. Parametre databázy

Databáza Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti pre tému fondov EÚ k 12/2022 obsahuje **1541 kontaktov** zástupcov/kýň MNO.

Z toho **274** je aktívnych kontaktov, ktoré **prejavili záujem** o pravidelné zdieľanie informácií o aktivitách projektu a procese prípravy Programu Slovensko.

Štruktúra údajov databázy:

- Priezvisko a meno
- Názov organizácie (právna forma)
- Emailový/telefonický kontakt/webová stránka organizácie
- Územná pôsobnosť (úroveň samosprávneho kraja)
- Tematická oblasť/oblasti pôsobnosti organizácie a príslušnosť k cieľu politiky súdržnosti
- Aktivity ÚSVROS, ktorých sa osoba zúčastnila v rámci prípravy Programu Slovensko 2021-27

b. Tvorba databázy

Databázu MNO pre tému fondov EÚ sme tvorili prostredníctvom zhromažďovania kontaktov z viacerých zdrojov:

- Využili sme existujúcu databázu Úradu splnomocnenca vlády SR, kde sme vyfiltrovali kontakty relevantné pre tému fondov EÚ, na základe v minulosti deklarovaneho záujmu o tému.
- Ďalším krokom bolo priradenie územnej pôsobnosti kontaktom a vytvorenie regionálnych databáz, ktorými boli poverené naše regionálne koordinátorky, takto sme získali možnosť filtrovať databázu MNO podľa krajov.

- Prostredníctvom ITMS databázy sme získali ďalšie MNO kontakty, ktoré v minulosti žiadali o podporu z eurofondov.
- Efekt snehovej gule: Posledným krokom pre doplnenie databázy kontaktov bolo oslovenie expertov/iek spolupracujúcich v rámci projektu Partnerstvo a vytvorenie tematických databáz v témach, ktorým sa v projekte venujeme. Tieto boli taktiež porovnané už s existujúcou databázou a tie, ktoré sa v nej ešte nevyskytovali, boli doplnené.
- Prihlásenie sa zástupcov/kýň MNO: Oslovili sme organizácie prostredníctvom fb úradu a iných fb skupín združujúcich neziskový sektor na možnosť stať sa súčasťou tejto databázy a kontaktovania koordinátorky pre komunikáciu a sieťovanie.
- Databázu sme dopĺňali po každej online a fyzickej aktivite, nakoľko sa aktivít zúčastňovalo aj čoraz viac zástupcov a zástupkýň OS, ktorí doposiaľ neboli súčasťou databázy.

c. Overenie dopytu po zapojení do programovania fondov EÚ v rámci kontaktov databázy

Pre overenie dopytu po zapojení do programovania fondov EÚ sme zaslali **informačný mail s elektronickým dotazníkom** do celej databázy. Obsahom mailu bola informácia o tom, že sa začína intenzívne konzultačné obdobie pre prípravu fondov EÚ a zástupcovia MNO majú možnosť stať sa súčasťou konzultácií, alebo si môžu zvoliť, že chcú byť aspoň o procese programovania informovaní.

V dotazníku si okrem toho mohli zvoliť o aký cieľ politiky súdržnosti majú záujem. Prostredníctvom tohto mailu a dotazníka sme **vyselektovali viac než 200 kontaktov**, ktoré sa stali súčasťou užšej databázy.

S touto užšou databázou sme pracovali predovšetkým pri pozývaní na konzultácie k Programu Slovensko a Partnerskej dohode a tiež pri šírení informácií o tomto procese. Prostredníctvom týchto kontaktov sa našich aktivít zúčastnili aj zástupcovia/kyne MNO mimo tejto databázy a tak sa databáza aktívnych kontaktov rozšírila na číslo 274, s ktorými vedíme aktívnu komunikáciu o procesoch v programovaní a projekte.

Pri zaradovaní všetkých kontaktov do databázy a pri ich využívaní bolo zabezpečené dodržiavanie GDPR pravidiel.

Databáza je dostupná v zdieľanom priečinku a zabezpečená heslom. Kontakty sú výhradne využívané na účely, na ktoré boli vyžiadané a zaradené do databázy.

Oprávnenosť na prístup do databázy je v kompetencii koordinátorky pre komunikáciu a sieťovanie.

Odporúčania pre nové programové obdobie

- Intenzívne pracovať s aktívnou databázou, pravidelne overovať aktuálnosť údajov, testovať využiteľnosť ďalších kategórií údajov;
- Testovať nové nástroje pre správu databázy a pre komunikáciu s MNO a zainteresovanými aktérmi;
- Alokovať alebo vytvoriť personálne kapacity na ÚSVROS a RO/SO na prácu s databázami kontaktov MNO alebo iných zainteresovaných aktérov;
- Koordinovať prácu s databázami a komunikáciu namierenú na sektor MNO na medzirezortnej úrovni a zabezpečiť výmenu informácií a kontaktov, v rámci medzí GDPR;
- Inšpirovať sa príkladmi dobrej praxe databáz a ich využívania z iných inštitúcií a organizácií.

B. Práca s expertmi z prostredia MNO

Východisková situácia:

Identifikovali sme nízku mieru zapojenia občianskej spoločnosti do procesov prípravy a implementácie fondov EÚ. Informovanosť a osвета v tejto téme bola v sektore MNO nízka. Nízka bola aj miera koordinácie zástupcov MNO vo vzťahu k procesom spojeným s fondami EÚ.

Keďže v uplynulých rokoch prebiehal kľúčový proces prípravy nového programového obdobia, zamerali sme sa na budovanie štruktúr, zvyšovanie miery koordinácie a budovania základných personálnych kapacít na zastupovanie sektora MNO v procese programovania fondov EÚ.

Zvýšená koordinácia a technická a finančná podpora zo strany ÚSVROS mala za cieľ zabezpečiť efektívne zapojenie MNO do procesov programovania tak, aby boli pridanou hodnotou pre proces a boli rešpektované ich potreby pre zapojenie sa.

Pre dosahovanie projektových cieľov je dôležité, aby boli do projektu zapojení aj externí experti/ky z MNO, ktorí/é sa dlhodobo angažujú v témach relevantných pre politiku súdržnosti a obsahovo sa zameriavajú na tematické oblasti politiky, ktoré sú prioritné pre sektor MNO. Koordinácia expertov/tiek MNO a ich sieťovanie sú dôležité najmä pre efektívne, koordinované a včasné zapojenie MNO do:

- procesu programovania fondov EÚ na PO 2021 – 2027:
 - o včasné zozbieranie a spracovanie návrhov a pripomienok MNO k programovým dokumentom, predovšetkým v oblastiach, kde MNO sú potenciálnymi prijímateľmi podpory a v oblastiach, ktoré si vyžadujú komplexný, inovatívny prístup (napr. sociálne inovácie, vzdelávanie, sociálna inklúzia a sociálne služby, ochrana životného prostredia a pod.)
 - o efektívne vstupovanie do oficiálnych pripomienkových procesov vrátane SEA a MPK
 - o efektívna a koordinovaná účasť v oficiálnych pracovných skupinách a výboroch, zriadených za účelom prípravy programového obdobia
- procesu prípravy dopytovo orientovaných výziev a zámerov národných projektov
- monitorovania fondov EÚ
- vytváranie partnerstiev s verejnou správou pri príprave a implementácii projektov podporených z fondov EÚ

Spôsoby zapájania expertov/tiek a zástupcov/kýň MNO v aktivitách projektu

a. Členovia/ky monitorovacích výborov v PO 2014 - 2020

Najdôležitejšiu skupinou expertov sú súčasní členovia/ky monitorovacích výborov alebo komisií pod MV, monitorujúci fondy EÚ v rámci programového obdobia 2014 – 2020. Títo dostali ponuku zapojiť sa do projektu Partnerstvo už v pilotnej fáze v roku 2017.

b. Tvorba expertných tímov

Tematické expertné tímy sú hlavným plánovaným nástrojom na aktívnu koordinovanú prácu s expertmi a zástupcami MNO pri programovaní a implementácii a monitoringu fondov EÚ.

Počas realizácie našich aktivít (na podujatiach, pracovných stretnutiach alebo prostredníctvom našich komunikačných kanálov) sme informovali o našich plánoch a cieľoch v rámci sieťovania a tvorby tematických expertných tímov.

Zástupcovia MNO sa mohli prihlásiť do tímov na základe oslovenia tematickými koordinátormi alebo na našich podujatiach.

Ďalšou možnosťou pre zapojenie je oslovenie expertov a zástupcov MNO na základe odporúčania od už zapojených expertov (metóda snehovej gule).

Takto identifikovaných expertov sme následne overovali z hľadiska ich príslušnosti k sektoru MNO a odbornej spôsobilosti v danej téme. Overenie prebehlo formou kontroly informácií o MNO. Pri

expertoch, ktorí mali byť zazmluvnení ÚSVROS prebehlo aj vyhodnotenie štruktúrovaného profesijného životopisu.

Dve úrovne zapojenia expertov/tiek:

1. Účasť v expertnom tíme MNO (bez zazmluvnenia)
2. Zazmluvnenie ÚSVROS – 7 expertov/iek na výkon funkcie tematického koordinátora/ky

c. Koordinácia budovania tematických expertných tímov

Za koordináciu budovania tímov sú zodpovední tematickí koordinátori ÚSVROS.

Sú to experti/ky z radov MNO, zazmluvnení/é ÚSVROS. Zameriavajú sa na sieťovanie zástupcov sektora občianskej spoločnosti v témach, ktoré v občianskej spoločnosti najviac rezonujú v súvislosti s novými eurofondmi. V rámci projektu sme sa zamerali na tieto témy:

1. Formálne a neformálne vzdelávanie: V tejto téme koordinujeme prostredníctvom dvoch expertiek spoluprácu s existujúcimi sieťami aktérov vo vzdelávaní, ktoré aktívne pôsobia na Slovensku. Táto sieť bola jednou z najaktívnejších počas procesu prípravy Programu Slovensko. Podarilo sa nám vytvoriť stabilné pracovné vzťahy so zástupcami MŠVVaŠ a MPSVR.
2. Sociálne inovácie: jedna tematická koordinátorka sa zameriava na budovanie medzisektorovej platformy, do ktorej sa zapájajú aj zástupcovia MPSVR. V tejto téme sa snažíme o vytvorenie kritérií pre efektívnu podporu sociálnych inovácií a o zakomponovanie rizík spojených so zavádzaním inovácií do pravidiel plánovaných výziev.
3. Energetická chudoba: tematická koordinátorka pracuje na vzniku medzisektorovej platformy. Snažíme sa prepojiť zástupcov MNO a akademickej obce so zástupcami MHSR, MŽP, SIEA, MPSVR Úrad splnomocnenca vlády SR pre marginalizované komunity (ÚSVRK). V tejto téme je dôležité vytvorenie platformy pre medzirezortné riadenie podpory energetickej obnovy budov tak, aby zahŕňala sociálne faktory a umožnila boj proti energetickej chudobe a sociálnemu vylúčeniu
4. Obrana demokracie a deradikalizácia: Tematický koordinátor sa zameriava na mapovanie prostredie MNO a samospráv. V tejto téme je dôležité budovanie regionálnych a miestnych sietí a podpora miestne aktívnych terénnych MNO, ktoré pracujú v komunitách.
5. Adaptácia na zmenu klímy a ochrana životného prostredia: v spolupráci s tematickou koordinátorkou sme vytvorili neformálnu pracovnú skupinu MNO, ktorá komunikuje s MŽP. Pracovnú skupinu sme využívali pri príprave programových dokumentov pre PO 2021 – 2027 a v súčasnosti pripravujeme pracovný plán pre zapojenie zástupcov MNO do procesu prípravy dopytovo orientovaných výziev.
6. Sociálne začlenenie a sociálne služby: Tematická koordinátorka v spolupráci s ďalšími expertmi MNO aktívne pracovala s databázou MNO, ako aj s členskými základňami platforiem MNO v sociálnej oblasti a s členskou základňou Komory MNO Rady vlády pre MNO, počas celého procesu programovania fondov EÚ pre PO 2021 – 2027. Tieto témy boli konzultované najintenzívnejšie a uskutočnili sme najviac konzultačných workshopov a pracovných stretnutí, hlavne počas prípravy Programu Slovensko. V rámci tejto témy sme čiastočne pracovali aj s témou integrácie MRK.

Odporúčania pre programové obdobie 2021 – 2027

Pre ÚSVROS:

- Výrazné posilnenie kapacít pre tematickú koordináciu a sieťovanie MNO: Vytvorenie kancelárie na ÚSVROS, ktorá bude zabezpečovať koordináciu, medzisektorovú komunikáciu, sieťovanie, bude budovať povedomie MNO, informovať a budovať kapacity sektora MNO
- Intenzívnejšia komunikácia so zástupcami štátnej správy – posilnenie „ownership“ práce s tematickými expertnými tímami
- Realizácia sieťovacích aktivít aj mimo vytvorených tematických expertných tímov

Pre štátnu správu:

- Vytvoriť kapacitu na ministerstvách pre komunikáciu a prácu so zástupcami zainteresovaných aktérov a pre participáciu
- Školiť zamestnancov v oblasti participácie, komunikácie s partnermi, zvyšovať povedomie a vedomosti o štruktúre a fungovaní skupín partnerov

C. Šírenie informácií o procese programovania do prostredia MNO

Východisková situácia:

Okrem chýbajúcej funkčnej databázy sme identifikovali aj nedostatočné šírenie informácií o témach spojených s politikou súdržnosti a o kľúčových procesoch spojených s programovaním fondov EÚ do mimovládneho sektora.

MNO nemajú dostatočné kapacity informácie aktívne vyhľadávať. V mnohých organizáciách chýbajú špecializované kapacity, ktoré sa venujú mapovaniu informácií o verejných politikách a advokovaniu. Preto sme naplánovali súbor aktivít, ktorých cieľom je posilnenie komunikácie a šírenia informácií tak, aby tieto boli dostupné a zrozumiteľné. Zároveň sme chceli testovať spôsoby, ako dostať informácie o aktuálnych možnostiach na vstup do procesov spojených s programovaním do sektora rýchlo.

Sumarizácia zrealizovaných aktivít

Aktívne informovanie o procese programovania sme realizovali v dvoch rovinách:

1. **Povedomie** o procese v širokom prostredí sektora MNO a verejnosti.

Cieľová skupina: sektor MNO a široká verejnosť

Nástroje: FB stránka, stránka ÚSVROS, Youtube kanál

2. **Pravidelné a operatívne informovanie** o konkrétnych možnostiach zapojiť sa

Cieľová skupina: sektor MNO s dôrazom na ľudí a organizácie v databáze, ktoré aktívne prejavili záujem o účasť

Nástroje: FB stránka, zasielanie emailov, telefonické kontaktovanie

Typy informačných a mediálnych výstupov:

- Distribúcia prevzatých informácií z webových sídiel a profilov sociálnych médií relevantných verejných inštitúcií, MNO, médií alebo iných organizácií. Informácie zahŕňali:
 - o informácie o workshopoch, konferenciách a podujatiach
 - o informácie o vývoji procesu programovania fondov EÚ
 - o informácie o možnostiach zúčastniť sa oficiálnych procesov, ako sú SEA, MPK a pod.
 - o odborné a názorové články a komentáre na tému fondov EÚ
- Tlačové správy a aktuality ÚSVROS o aktivitách projektu a o možnostiach pre MNO zapojiť sa do nich

- Názorové a odborné články členov tímu expertov ÚSVROS
- Reportáže, interview a z nich vyplývajúce články a posty na sociálnych sieťach
- Záznamy a výstupy z podujatí a aktivít realizovaných v rámci projektu
- Viaceré médiá oslovili našich expertov/ky do médií s cieľom vyjadriť sa k téme nových fondov EÚ

Šírenie mediálnych výstupov sme kombinovali s aktívnym šírením informácií prostredníctvom hromadných mailov do našej databázy.

Zber dát z prostredia zástupcov MNO

Prieskum medzi zástupcami MNO k hodnoteniu príprave Programu Slovensko 2021 - 2027

V obdobiach, kedy prebiehali intenzívne procesy v programovaní sme pre MNO pripravovali súhrnné informácie o tom čo sa dialo, v akom sme štádiu programovania, čo sa plánuje a akým spôsobom sa do týchto procesov môžu zapojiť zástupcovia/kyne občianskej spoločnosti.

Súčasťou týchto informácií bola aj požiadavka na zapojenie sa do dotazníkového prieskumu, cieľom ktorého bolo vyhodnotiť proces prípravy Programu Slovensko z pohľadu MNO.

Záležalo nám na spätnej väzbe nie len tých zástupcov/kýň MNO, ktorí sa zúčastnili našich konzultácií ale aj tých, ktorí neboli účastní tohto procesu. Chceli sme zanalyzovať bariéry, ktoré bránili ich zapojeniu sa. Tieto výstupy použijeme pri ďalších aktivitách tak, aby sme zabezpečili účasť aj týchto zástupcov/kýň MNO.

Dotazník bol anonymný a určený pre všetkých zástupcov/kyne občianskeho sektora. Obsahoval predovšetkým otázky týkajúce sa zhodnotenia procesu prípravy Programu Slovensko.

Zvyšovanie povedomia a online komunikačné kanály

Tematická osвета

Aby sme mohli rozvíjať aktivity v určených prioritných témach, zapojili sme tematických koordinátorov aj do budovania povedomia prostredníctvom článkov na webovej stránke ÚSVROS a FB profile projektu Partnerstvo.

Na začiatku spolupráce s tematickými expertmi sme si vytvorili predbežný pracovný plán prispievania tematického obsahu na naše kanály. V témach sme sa zamerali na sociálne inovácie, cieľ politiky súdržnosti 2 a na tému obrana demokracie a deradikalizácia, pre ktoré sme vytvorili samostatné sekcie na našom [webe](#).

Tematické blogy: Rubrika Umenie partnerstva:

Vytvorili sme rubriku "[Umenie partnerstva](#)", v rámci ktorej si pozývame na rozhovor zástupcov/kyne občianskej spoločnosti a štátu, ktorí aktívne vstupujú do procesov súvisiacich s plánovaním, implementáciou a monitorovaním eurofondov. S hosťami/kami sa venujeme tomu ako vnímajú pripravenosť štátu, verejných inštitúcií a občianskej spoločnosti spolupracovať a byť partnermi. Aj takýmto spôsobom sa snažíme presadzovať princíp partnerstva vo vzťahu k eurofondom. Celkovo sme zrealizovali 8 rozhovorov so zástupkyňami MNO, zástupcami ÚSVROS, štátu a EK. Rozhovory boli spracované formou video výstupu, ktorý bol publikovaný na FB profile „[Partnerstvo - ÚSV ROS](#)“.

Každý rozhovor bol rozdelený do približne 4-5 kratších videí. Celý rozhovor bol tiež publikovaný formou článku - prepisu interview na našom webe v sekcii [Umenie partnerstva](#).

V Q3 2021 sme vytvorili Facebookovú stránku pre projekt pod názvom [Partnerstvo - ÚSV ROS](#), kde máme k 12/2022 spolu 174 sledovateľov a 104 označení páči sa mi to, čo spolu predstavuje 278 členov skupiny.

Príklady dobrej praxe

Vnímame ako dôležité je šírenie informácií o príkladoch dobrej praxe a zviditeľňovaní činnosti MNO financovaných z fondov EÚ, prostredníctvom našich komunikačných kanálov.

Preto sme oslovili 6 organizácií, ktoré implementovali projekty financované z Operačného programu Efektívna verejná správa, v ktorých sa venovali vytváraniu partnerstiev a tvorbe lepších verejných politík, čo je úzko prepojené s cieľom nášho projektu. Z nich 3 zareagovali na našu ponuku spolupráce.

Cieľom aktivity bolo pozrieť sa na tieto projekty z pohľadu ich udržateľnosti a možnosti financovania podobných projektov aj v novom programovom období fondov EÚ.

Súčasťou tejto videoankety bola prezentácia dopadu a udržateľnosti projektov cez Operačný program EVS od ich ukončenia, skúsenosť s fondami EÚ z predošlého programového obdobia (2014- 2020) a očakávania v nadchádzajúcom programovom období (2021 – 2027).

Prierezovo sme sa pozreli aj na presadzovanie ich návrhov do verejných politík a úspešnosť ovplyvnenia nastavenia verejných politík.

Prostredníctvom tejto videoankety sme sa snažili informovať občiansku spoločnosť a štátnu správu o dôležitosti podpory neziskových organizácií a ich projektov prospešných pre spoločnosť.

Youtube kanál

Ďalšou komunikačnou platformou, ktorú sme v rámci projektu vytvorili je [Youtube kanál](#), na ktorom sú dostupné všetky tieto výstupy ako aj vzdelávací program k zrozumiteľnosti.

Odporúčania pre nové programové obdobie

- **Navýšiť kapacitu ÚSVROS na správu a prípravu obsahu pre sociálne siete a web, analyzovať možnosti pre vytvorenie nových profilov ďalších sociálnych médií**
- **Zahrnúť do aktivít ÚSVROS aj neformálne a osvetové aktivity, ako sú stretnutia, informačné a diskusné podujatia**
- **Zahrnúť aktívne informovanie MNO o mediálnych výstupoch štátnej správy vo forme mailingu newsletterov alebo automatického preposielania informácií na ÚSVROS, ktoré ich môže distribuovať do sektora MNO**

D. Zrozumiteľná komunikácia

Východisková situácia

V rámci predchádzajúcich fáz projektu Partnerstvo sme realizovali rôzne prieskumné aktivity, ktoré poukázali na to, že veľký objem, náročnosť a nezrozumiteľnosť písomných informácií sú zásadným problémom pre prijímateľov podpory, ale aj pre samotných štátnych úradníkov. Problém sa prenáša do nejasných interpretácií a neistoty, ktorá vytvára potrebu ďalšej komunikácie a overovania a v neposlednom rade do vyššej miery chybovosti.

V rámci tretej fázy projektu Partnerstvo sme pracovali so zástupcami prijímateľov podpory z fondov EÚ z radov mimovládnych neziskových organizácií (MNO) a s odbornými pracovníkmi riadiacich orgánov, Centrálného koordinačného orgánu a Certifikačného orgánu. Zrealizovali sme fokusové skupiny zamerané na zisťovanie zrozumiteľnosti, ktorých cieľom bolo zozbierať od účastníkov vstupy hodnotiace zrozumiteľnosť vybraných textov, s ktorými musia ako príjemcovia podpory z fondov EÚ alebo štátni zamestnanci pracovať. Výstupy a pripomienky účastníkov z fokusových skupín slúžili ako podklad pre úpravu dokumentov expertom ÚSVROS. V nasledujúcej fáze, po odsúhlasení štylistických a jazykových úprav autormi textov, sme uskutočnili overovanie účinnosti zmien formou elektronického dotazníkového prieskumu.

Vykonané zmeny boli hodnotené pozitívne a konkrétne zmeny sú súčasťou výstupu tretej fázy projektu Partnerstvo s názvom "[Komunikačno-štylistická príručka](#)".

V tretej fáze projektu Partnerstvo sme v rámci aktivity zameranej na zrozumiteľnosť pripravili aj prezentovali "[Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie](#)", ktorého realizácia bola kľúčovou úlohou pre štvrtú fázu projektu.

Sumarizácia zrealizovaných aktivít

V spolupráci s odborom administratívnych kapacít EŠIF MIRRI sme pripravili voľne prístupný online kurz, ktorých vychádza z "Návrhu vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie". Kurz pozostáva zo siedmich videí a je obsahovo rozčlenený. Kurz je dostupný online na vzdelávacom portáli pre zamestnancov MIRRI. Doteraz si kurz spustilo viac ako 40 zamestnancov. Kurz sme rovnako zverejnili aj na Facebook, kde si jednotlivé videá pozrelo niekoľko stoviek užívateľov. Priebežne, na základe spätnej väzby, sme vylepšovali komunikačno-štylistickú príručku.

V rámci pripomienkových konaní sme vzniesli pripomienky týkajúce sa zrozumiteľnosti textu a obsahu k niekoľkým dokumentom (Všeobecná informácie k predkladaniu a schvaľovaniu ŽoNFP, Príručka k oprávnenosti výdavkov, Príručka pre žiadateľa).

Odporúčania pre nové programové obdobie

- budovať stále kapacity pre vzdelávanie o zrozumiteľnom písaní
- ďalej senzitivizovať zamestnancov štátnej správy o téme zrozumiteľnej komunikácie
- zmapovať celú (elektronickú) cestu uchádzača o NFP a optimalizovať ju: zjednodušiť, odstrániť nejednoznačné formulácie, zjednotiť terminológiu
- vytvoriť štandardizovaný postup vytvárania nových dokumentov určených pre široký okruh adresátov s využitím focusových skupín a dotazníkových metód

B. Procesy a kapacity pre riadenie spolupráce a partnerstva so zástupcami OS v programovom období 2021 - 2027

Zhrnutie

Zásadnou oblasťou aktivít ÚSVROS v rámci projektu Partnerstvo 4 bolo vytvorenie systému, procesov a metodík, ktoré by v programovom období 2021 – 2027 vytvorili rámec pre systematické, štandardizované aplikovanie princípu partnerstva v riadení fondov EÚ.

Cieľom bolo zabezpečiť, aby účasť zástupcov MNO v systéme riadenia implementácie fondov EÚ, vrátane ich programovania bola vymedzená jasnými pravidlami, predovšetkým vo vzťahu k účasti zástupcov MNO vo formálnych štruktúrach systému, ako sú monitorovacie výbory, komisie, pracovné skupiny alebo iné výbory.

Systém by mal poskytnúť predovšetkým:

- Transparentný nominačný a výberový mechanizmus pre zástupcov MNO,
- podmienky a kompetencie pre výkon princípu partnerstva
- rámec pre rozdeľovanie technickej pomoci
- kapacity ÚSVROS pre podporu a koordináciu zástupcov MNO v systéme
- kapacity ÚSVROS pre metodickú podporu štátnej správy a budovanie priestoru pre medzisektorový dialóg, s dôrazom na efektívny monitoring a na participatívnu prípravu dopytovo orientovaných výziev
- nástroje a kapacity pre zhromažďovanie dát týkajúcich sa princípu partnerstva pre potreby monitoringu a vyhodnocovania
- nástroje a kapacity pre zhromažďovanie dát o sektore MNO v systéme fondov EÚ, vrátane podporených projektov

Sumarizácia zrealizovaných aktivít

1. Vpracovanie systému riadenia partnerstva a jeho inkorporácia do programových dokumentov pre PO 2021 – 2027

Prvým krokom štandardizácie výkonu princípu partnerstva v riadení fondov EÚ v novom programovom období, bolo jasné vymedzenie kompetencií, úloh a zodpovednosti relevantných inštitúcií.

Za týmto účelom bol vypracovaný návrh [Systému riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027](#) (systém riadenia partnerstva).

Dokument obsahuje:

- ciele implementácie princípu partnerstva v riadení implementácie fondov EÚ;
- referencie na legislatívu EÚ a SR vzťahujúcu sa na princíp partnerstva a otvorené vládnutie;
- vymedzenie pôsobnosti inštitúcií zabezpečujúcich spoluprácu a partnerstvo so zástupcami občianskej spoločnosti:
 - o Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
 - o Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
 - o Komora MNO Rady vlády SR pre MNO
- nominačný proces na nominovanie a výber členov MV zastupujúcich subjekty občianskej spoločnosti;
- oblasti účasti zástupcov občianskej spoločnosti na procese prípravy a implementácie fondov EÚ:
 - o spolupráca pri príprave programového obdobia fondov EÚ 2021 – 2027
 - o spolupráce počas implementácie fondov EÚ
- základné informácie o monitorovaní a hodnotení implementácie princípu partnerstva;
- ciele a plánované aktivity v oblasti komunikácie;
- základný rámec zabezpečenia finančných a administratívnych kapacít pre implementáciu princípu partnerstva;
- základné vymedzenie oblastí, na ktoré sa bude zameriavať vzdelávanie zamestnancov štátnej správy a zástupcov občianskej spoločnosti.

Návrh systému riadenia partnerstva bol konzultovaný s expertmi z radov MNO, aj so zástupcami/kyňami Komory MNO, Rady vlády SR pre MNO, ktorá ho následne schválila a odporučila na schválenie na Rade vlády SR pre MNO.

Systém riadenia partnerstva bol v novembri 2021 schválený rozhodnutím Ministerky investícií regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Následne bol Systém riadenia partnerstva predložený na schválenie Radou vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie. Tá ho schválila uznesením RV č. 2/2022, v marci 2022.

Systém riadenia partnerstva začal plniť úlohu referenčného dokumentu pre zapájanie zainteresovaných aktérov do procesu programovania fondov EÚ. Referencia na systém je takisto v Programe Slovensko 2021 – 2027, čím dokument stavia do pozície rámca pre výkon princípu partnerstva pri implementácii programu.

2. Nadizajnovanie a spustenie nominačného a výberového procesu zástupcov MNO

Kľúčovým komponentom systému riadenia partnerstva sa stal nominačný a výberový proces zástupcov MNO, ktorým boli vybraní oficiálni zástupcovia občianskej spoločnosti vo formálnych

Štruktúrach programovacieho procesu, vrátane pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+.

Nominačný a výberový proces bude slúžiť na výber zástupcov občianskej spoločnosti počas celého programového obdobia 2021 – 2027. Jeho výkonnosť sa prehodnotí v roku 2025 alebo v prípade zistení problémov alebo zlyhaní aj skôr. Následne budú navrhnuté jeho úpravy.

Nominačný mechanizmus sme postavili na výberových kritériách, ktoré zaručujú odbornosť a legitimitu zástupcov MNO v procesoch. Rozhodovacia časť výberového procesu je unikátna v tom, že delí právomoc medzi úrad splnomocnenca vlády a Komoru MNO, čím vzniká priestor pre nestranné posúdenie kandidátov/tiek.

Nominačným a výberovým procesom boli vybrané aj zástupkyne a náhradníčky do Monitorovacieho výboru Programu Slovensko. Ku koncu implementácie projektu Partnerstvo 4 bol spustený proces pre výber zástupcov/kyň do komisií monitorovacieho výboru Programu Slovensko.

3. Vytvorenie rámca pre aktivity ÚSVROS v PO 2021 – 2027 spojené s výkonom systému riadenia partnerstva

Dôležitým technickým krokom v príprave na zabezpečovanie aplikovania princípu partnerstva v programovom období 2021 – 2027 boli rokovania medzi ÚSVROS a MIRRI o finančnom zabezpečení výkonu úloh ÚSVROS, vyplývajúcich zo systému riadenia partnerstva, z prostriedkov technickej pomoci.

Za týmto účelom bol vypracovaný rámec finančného a administratívneho zabezpečenia aktivít ÚSVROS spojených s princípom partnerstva a budovaním administratívnych kapacít zástupcov občianskej spoločnosti.

Na základe tohto rámca boli požiadavky ÚSVROS zahrnuté do Cestovnej mapy budovania administratívnych kapacít pre 2020+.

To vytvorilo základ pred alokovaním prostriedkov technickej pomoci pre ÚSVROS na programové obdobie 2021 – 2027, ktoré sú ku koncu roka 2022 plánované a oprávnenosť výdavkov ÚSVROS vzniká k 1.1.2023.

Z toho dôvodu ÚSVROS pristupuje k plánovaniu novej fázy projektu Partnerstvo.

4. Vypracovanie metodiky pre participatívnu prípravu dopytovo orientovaných výziev

Výkon princípu partnerstva v oblasti riadenia implementácie fondov EÚ obsahuje aj zapájanie zainteresovaných aktérov do prípravy dopytovo orientovaných výziev a zámerov národných projektov.

Z tohto dôvodu sme v spolupráci s odborom metodiky sekcie Centrálny koordinačný orgán pripravili metodického podkladu pre RO/SO pre rozhodovanie o participatívnej príprave výziev. Tento podklad je referenčným dokumentom Rámca implementácie fondov EÚ (RIF).

Zároveň sa príznak participatívnosti stal súčasťou informácií o výzvach v indikatívnych harmonogramoch výziev.

Tieto skutočnosti vytvárajú základ pre rozvoj participatívnej prípravy výziev.

Odporúčania pre programové obdobie 2021 - 2027

- Zakotviť kompetencie a úlohy relevantných inštitúcií v rámci Systému riadenia partnerstva v uznesení vlády SR
- Vytvoriť podmienky pre vznik administratívnych kapacít na RO/SO špecializovaných na participáciu a princíp partnerstva
- Zamerať viac kapacít dedikovaných na informovanie a publicitu na prácu so zainteresovanými aktérmi, vrátane potenciálnych prijímateľov a prijímateľov podpory z fondov EÚ. Cieľom je získať kvalitné dáta a využívať ich pre ďalšie riadenie implementácie
- Zamerať pozornosť na budovanie kapacít a zručností pre zrozumiteľnú komunikáciu a formulovanie zrozumiteľných textov, s dôrazom na podmienky výziev a podmienky pre implementáciu.
- Vytvoriť priestor pre neformálny odborný medzisektorový dialóg na tému partnerstva a participácie pri riadení fondov EÚ.

Materiál vznikol v rámci projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do programovania, implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2“, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý bol podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.